

SING

GLASILO SINDIKATA NAFTNOG GOSPODARSTVA

ZAGREB, 2. LIPNJA 2014. • ISSN 1332-5671 • GODINA XXIV • BR. 127

4. lipnja 2014.
Izbori za
Radničko
vijeće INE

Zajedno radimo!
Zajedno glasamo!
Zajedno nastavljamo
dalje!

SING POMAŽE (str. 2)
SING I EKN PROTIV VIŠKA RADNIKA (str. 3)
IZAĐITE 4. LIPNJA NA IZBORE (str. 6-7)

UNIŠTAVA LI MINISTAR INU? (str. 9)
SKUPŠTINA RETUNSEE (str. 10)
8+8+8 (str. 11)

KOMENTAR

BEZOBRAZLUK!

Lako je u Hrvatskoj biti ministar kad si bez obzira na neznanje, nestručnost i štetu koju činiš državi i građanima na svojoj funkciji siguran do novih izbora. Samo se ne smiješ zamjeriti svojim pretpostavljenima u stranci. Sve ostalo je nebitno. Kontrolirani mediji to samo potvrđuju jer se ne objavljuje ono što vlasti ne odgovara, a napuhavaju se njihovi besmisleni potezi.

Utakvim okolnostima samo na trgovanju plinom bez problema možeš opljačkati INU za nekoliko stotina milijuna kuna. Ukupan iznos prelazi milijardu kuna kad se pribroje ostale nebuloze kojih našoj vlasti očito ne nedostaje. Taj golem novac neće biti uložen u razvoj INE, kako je planirano, već će se smanjiti investicije, a manje investicija znači manje posla za radnike i višak radnika za koje nema posla.

Dok INA traži izlaz iz teškog položaja, ministar zlorabi neograničeni pristup medijima i javno proziva one koji vode INU za štetu koju su napravili državi kao drugom većinskom dioničaru INE. Kakav bezobrazluk! Sve nas proglašava ludima! Kao da mi ne znamo da je ININ uskladišteni plin „prodan“ po sramotno niskoj cijeni zato jer je on tako odlučio.

Općenito je poznato da se u državnim poduzećima, bez obzira na to koliko velika bila, ne usude napraviti ništa što nije naredio, odnosno amenovao resorni ministar. A on se, opijen vlašću, ponaša kao bahati gazda koji je zaboravio da gazdinstvo nije njegovo.

Samo je u takvim okolnostima moguće da INA od raspoloživih 30% dobije samo 4% skladišnog prostora u podzemnom skladištu plina u Okolima, a Prvo plinarsko društvo iz Vukovara i MOL-ova tvrtka po 13%. Dakle, ministar gospodarstva s jedne strane napada MOL, a s druge strane mu daje prostor u podzemnom skladištu plina. To je i više nego čudno.

Tko može razumjeti takvo ponašanje našeg ministra kad je očito da je svih raspoloživih 30% trebala dobiti INA, u prilog čemu govore svi argumenti. A zašto se to nije dogodilo? Izgleda da je netko htio puno zaraditi na jeftinom plinu otetom od INE i za to je, kao alibi, bio potreban MOL kojemu je dodijeljen skladišni prostor. Ipak, prevara bi bila i više nego očita, pa se od svega odustalo.

SING

BLIC

SING POMAŽE

Katastrofalna poplava koja je pogodila dijelove Slavonije ostavila je za sobom pustoš. SING je već pomogao nastradalima, a pomagat će i dalje.

Pravodobna pomoć

Na poplavljenim područjima s obje obale Save potrebni su svi oblici pomoći. U prvoj je fazi naglasak bio na preživljavanju, a u drugoj, zahtjevnijoj fazi, treba obnoviti domove i gospodarstva kako bi se opet moglo normalno živjeti. Hrvatski građani pomažu osobno, novcem i namirnicama, a SING u granicama svojih mogućnosti pomaže članovi-

ma čiji su domovi nastradali.

Ivan Čosić, SING-ov profesionalni povjerenik, odmah je obišao obitelji nastradalih članova kojima je pomoć bila potrebna. Isporučio im je što su tražili i time im barem za trenutak olakšao položaj u kojem su se zatekli. Suza u oku najbolji je dokaz zahvalnosti za to što ih se njihov sindikat sjetio u trenutku kad im je pomoć najpotrebnija. Božo Mikuš

ZAŠTO SU RADNICI U SINDIKATU?

Na svom radnom mjestu srećem se s raznim reakcijama na sindikat i na sebe kao povjerenika. Ima i dobrih i loših iskustava. Za povjerenika je to dobro jer tako on uči i razvija se. No, treba naglasiti da je sindikatu PRIJE SVEGA osnovni zadatak zaštita njegovih članova koja se ostvaruje Kolektivnim ugovorom.

Radnici očekuju mnogo, neki su uvjereni da sindikat služi tome da bude uvijek na raspolaganju njima i njihovim potrebama bilo da se radi o financijskim situacijama bilo o neprilikama na poslu koje su sami izazvali svojom nepromišljenošću. Od sindikata se očekuju i neke nemoguće stvari i ne vodi se računa o tome

da sindikat kao organizacija MORA poštivati pravila i zakone i ne može se upuštati u situacije koje bi mogle ugroziti prava radnika.

Bez obzira na neka mišljenja da sindikat ništa ne radi ili da netko drugi radi posao sindikata, treba naglasiti da bez njega ne bi bilo ni sigurnosti za sve zaposlenike, ni „božićnice“, dara za djecu, „regresa“, naknade za prijevoz, dara za Uskrs, potpore članovima - pravne i financijske.

Sindikatu nema „čarobni štapić“ kojim bi trenutno riješio sve brige, ali ima volje i iskustva i treba mu samo ono malo - ZRNO potpore njegovih članova, tada se sve bitke puno lakše vode! Renata Petek

VIŠKOVI RADNIKA

SING i EKN su protiv bilo kakvih organizacijskih promjena koje mogu rezultirati viškom radnika.

SING I EKN PROTIV VIŠKA

Brzom zajedničkom akcijom SING i EKN su izvršili pritisak na poslodavca.

Analiza = višak

U više navrata radnici su osobno i na skupovima radnika u organizaciji Radničkog vijeća postavljali pitanja o navodnim listama viška radnika u INI. Govorili su o konkretnim brojevima, spominjući osamstotinjak radnika. Odgovor poslodavca bio je uvijek isti: „Rade se analize... Što će one pokazati vidjet ćemo.“

Kao hladan tuš socijalnim partnerima i radnicima bile su organizacijske promjene koje bi, prema prijedlogu poslodavca, u konačnici trebale rezultirati viškom radnika. Iстина ne 800, ali više od 250 radnika u naredna tri mjeseca poslodavac je namjeravao proglasiti viškom.

Posljedica nerazumnih odluka Vlade

Početak svibnja Radničkom vijeću INE dostavljene su organizacijske promjene u SD Istraživanje i proizvodnje nafte i plina, SD Rafinerije i marketing, kao i u nekim sektorima poslovnih funkcija iz kojih je bilo jasno da će u konačnici, u naredna tri mjeseca, viškom biti proglašeno više od 250 radnika. Nažalost, to je posljedica nerazumnih administrativnih odluka Vlade RH u vezi sa smanjenjem cijene plina i prisilnom prodajom uskladištenog Ininog plina po tri puta nižoj cijeni.

Takvim i sličnim odlukama

Vlade RH ugrožen je poslovni rezultat INE, jer svima je dobro poznato da Inin najveći prihod ostvaruje upravo segment istraživanja i proizvodnje nafte i plina. Ako Vlada nastavi s takvim ili sličnim odlukama koje će onemogućiti uravnoteženu proizvodnju plina, moglo bi doći do zatvaranja više plinskih polja, a time i do novog viška radnika u svim segmentima, pa bi se strepnje radnika mogle pokazati opravdanima.

Zajedno protiv viška radnika

U što kraćem roku SING i EKN su sazvali konferenciju za novinare na kojoj su jasno izrekli svoj stav protiv takvih promjena, zatražili od poslodavca da od tih promjena odustane i predložili konkretne mjere kojima bi se za radnike mogla osigurati radna mjesta unutar INE, a prema potrebama i šire.

Na prijedlog SING-a i EKN-a Radničko vijeće INE se negativno očitovalo na prijedloge organizacijskih promjena te tražilo od Poslodavca da od njih odustane jer će u protivnom Radničko vijeće podnijeti tužbu nadležnom sudu za utvrđivanje ništavnosti donesenih odluka.

Iako još nemamo službenu potvrdu izgleda da je poslodavac prihvatio iznesene zahtjeve i do daljnjega odustao od predloženih organizacijskih promjena. Jasna Pipunić

VIŠAK BEZ OBRAZLOŽENJA

Doškolovanjem i prekvalifikacijom osposobiti radnike za zvanja za kojima poslodavac ima potrebu.

Utjecaj na položaj radnika

Nakon aktualnih organizacijskih promjena mogle bi uslijediti nove promjene s novim viškovima radnika. Zato su predstavnici SING-a i EKN-a u Radničkom vijeću zatražili od poslodavca dodatna obrazloženja, kako bi se mogao razumjeti utjecaj organizacijskih promjena na pravni i materijalni položaj radnika. Važan je podatak o broju radnika i radnih mjesta prije organizacijskih promjena i broju radnika i radnih mjesta nakon promjena, kako bi se mogli predvidjeti daljnji koraci u organizacijskim promjenama te saznati što poslodavac misli s nepopunjenim radnim mjestima itd.

Poslodavac na većinu pitanja nije dao konkretnije odgovore. O novim organizacijskim promjenama ne zna ništa, kao ni o tome koja su radna mjesta i pozicije nepopunjena, te tvrdi kako se takvim i sličnim pitanjima ulazi u prostor po-

slovnog odlučivanja i tako neosnovano dovodi u pitanje autonomija i odgovornost poslodavca za proces i organizaciju rada. No nije riječ o tome jer se u pitanje ne dovodi pravo poslodavca.

Treba osnovati poseban fond

Naime, tražimo da se izradi dokument o sistematizaciji radnih mjesta i da nam se umjesto pojedinih sličica predoči šira slika, kako bi se radnici čija se radna mjesta gase ili se smanjuje broj izvršitelja mogli osposobiti za rad na drugim radnim mjestima ili doškolovanjem i prekvalifikacijom osposobiti za zvanja za kojima poslodavac ima potrebu.

SING i EKN upravo stoga traže osnivanje Fonda za prekvalifikaciju i doškolovanje, a našim predstavnicima u Radničkom vijeću to će biti jedan od najvažnijih zadataka.

Ivan Štimac

POTPISANI KOLEKTIVNI UGOVORI

Nakon INE uspješno su završeni kolektivni pregovori i tijekom travnja potpisani novi kolektivni ugovori i u ovisnim društvima.

Novi kolektivni ugovori

Kolektivne ugovore za STSI, INA-Maziva, INA Osijek Petrol, CROSCO i Prirodni plin potpisali su predstavnici sindikata i rukovoditelji navedenih društava. U ime poslodavca KU za STSI su potpisali I. Novaković, predsjednik Uprave i I. Šimunović, član Uprave, za INA-Maziva je potpisao direktor A. Šolaja, za INA Osijek Petrol direktor Vjekoslav Ivandija, za CROSCO direktor Dragutin Domitrović, a za Prirodni plin direktorica Davorka Tancer. U ime SING-a navedene kolektivne ugovore potpisao je predsjednik SING-a B. Mikuš.

Uz zadržavanje svih dosadašnjih prava, po uzoru na INA d.d., novi kolektivni ugovori potpisani su na razdoblje do 31. prosinca 2015.

HAY metoda

Uz kolektivne ugovore potpisani su i zapisnici kojima je utvrđena obveza sklapanja dodatka kolektivnim ugovorima, kojima će biti regulirano pitanje implementiranja nove metode vrednovanja radnih mjesta.

Primjena HAY metode vrednovanja radnih mjesta u STSI-u predviđena je za 1. srpnja, a u INA-Mazivima za 1. rujna 2014. godine. U CRO-

SCU prvo treba do 30. lipnja potpisati Sporazum o načelima implementacije HAY metode vrednovanja radnih mjesta i plaća, a primjena HAY-a započela bi s 1. studenoga 2014. do kada treba potpisati

datak Kolektivnom ugovoru. HAY sporazum i datak Kolektivnom ugovoru u Prirodnom plinu potpisani su zajedno s Kolektivnim ugovorom.

Radivoj Čemeljić

INA Osijek Petrol

Prirodni plin

CROSCO

INA Maziva

STSI

UPITNA ZAŠTITA NA RADU?

Svakodnevno nam se u INI priča o brizi za zaštitu na radu, a onda naiđemo na loš primjer zaštite naših radnika.

Opasna zadaća

Neugodno smo se iznenadili kada su nam radnici održavanja na naftnom polju Šandrovac pokazali na koji način oni mijenjaju žarulje na rasvjetnim stupovima naftnih polja.

Osim što su rasvjetna tijela stara i već ih je odavno trebalo zamijeniti, ona su i vrlo nepristupačna. Naime, do većine njih se ne može doći kamionom koji ima korpu, a penjanje na njih je gotovo nemoguće (vidi sliku). Na upit odgovornih osoba u Šandrovcu zašto se u vezi s tim ništa

ne poduzima, odgovoreno je da Zagreb o tome ima sve informacije, ali da nije dobiven nikakav konkretan povratni odgovor.

Hitno riješiti problem

Da stvar bude gora, radnici održavanja gotovo jednom tjedno moraju mijenjati žarulje na tim rasvjetnim stupovima i pitanje je dana kada će netko, ne daj Bože, stradati. Pitamo se kome je to u interesu i kada će problem rasvjetnih tijela napokon biti riješen.

S obzirom na to da su i naši povjerenici ZNR već nekoliko puta na svojim sastancima ukazali na taj problem i kako nema nikakvog efekta, mi ćemo taj problem dići na višu razinu u INI kako bismo ga u što kraćem roku riješili na dobrobit naših članova.

Miroslav Cuković

IZIGRANI-PREVARENI

INAŠ-evi članovi konačno su shvatili da je SING bio u pravu.

Neutemeljene izjave

Obilazeći kolege koji rade na benzinskim postajama, odnosno članove SING-a, po prvi put javno čujem izjave nezadovoljnih članova sindikata INAŠ-a koji su shvatili da su ih njihovi čelnici izigrali, prevarili. I dalje ih obmanjuju, lažu da od franšize nema ništa, tj. da je započeti proces franšize nezakonit. S obzirom na to da je franšiza krenula, njihove prijašnje izjave o nezakonitim postupcima i da će, ako do franšize dođe tužiti poslodavca, nisu utemeljene.

Radnici su progledali

Na moj upit na osnovi čega će njihovo čelništvo podnijeti tužbu protiv započetog procesa franšize, tj. što je to krivo poslodavac napravio, nisu imali odgovor, jer odgovor nisu dobili od svojih čelnika. Uporno su im govorili da budu spremni za štrajk ako do toga dođe, ali sada kad je franšiza krenula, štrajka nema.

Sada im odgovaraju da za štrajk nemaju osnove. Napokon su shvatili da smo mi u SING-u bili u pravu kada smo se zalagali za ostanak Maloprodaje u INA d.d., odnosno u INA-grupi. Ivan Ćosić

DOBITNIK 4. KOLA

U sjedištu SING-a tajnica sindikata Jasna Pipunić izvukla je sretnog dobitnika 4. kola SING-ove nagradne igre. Sretan dobitnik je Bruno Bandelj, zaposlen u Inženjeringu za naftu i plin, u Zagrebu. SING-ov ručnik za plažu našem članu uručio je Tomislav Ivančić, profesionalni sindikalni povjerenik iz Ureda Zagreb.

DOBITNICA GLAVNE NAGRADE

Jasna Pipunić, tajnica sindikata SING-a, izvukla je i sretnu dobitnicu glavne nagrade – besplatan boravak za 2 osobe u SING-ovu odmaralištu u Malinskoj. Dobitnica nagrade je Lidija Plukavec Krsnik, zaposlena u SING-u.

Nagradu je našoj članici uručio Božo Mikuš, predsjednik SING-a. Čestitamo našoj članici na točnim odgovorima u svim kolima nagradne igre i želimo njoj i njezinu suputniku ugodan boravak u našem odmaralištu.

Radivoj Čemeljić

IZAĐITE 4. LIPN

Radnicima INE nudimo zajedništvo

Zajedništvo nema alternative

Kad smo prije mjesec dana upitali svoje članove u SING-u i EKN-u što je to što nas čini

toliko različitima od konkurencije, dobili smo odgovore na koje smo istinski ponosni. Naši članovi istaknuli su zajedništvo, vjerodostojnost, iskrenost,

otvorenost, odgovornost prema članstvu i svim radnicima INE te konkretne rezultate koje smo postigli djelujući kroz Radničko vijeće. Zajedničkim djelo-

vanjem u Radničkom vijeću INE SING i EKN postigli su značajne uspjehe.

Između ostalog, uspostavili smo dodatan mehanizam zaštite radnika, ostvarili dobru suradnju s poslodavcem, usporili poslovno uvjetovane otkaze, u službi zaštite gospodarsko-socijalnog statusa zaposlenika izradili smo brojne analize i očitovanja, a organizirali smo i niz skupova radnika na koje smo pozivali cjelokupan menadžment kompanije.

Važnost Radničkog vijeća

Za nekoliko dana, točnije 4. lipnja, održavaju se izbori za Radničko vijeće INE, koji bi trebali biti itekako važni za svakog radnika ININE obitelji. Naime, pri donošenju svih važnih odluka koje se odnose na plan zapošljavanja, godišnjih odmora, otkazivanja ugovora o radu i dr. - poslodavac se mora savjetovati s Radničkim vijećem. U protivnom, odluke poslodavca su ništavne. Zbog toga je važno da u njemu sjede najkompetentniji ljudi koji će itekako znati štititi prava i interese svih radnika.

SING i EKN surađuju već dugi niz godina. Naš je stav da smo zajedno snažniji i zato već godinama uspješno djelujemo s ciljem ostvarivanja što bolje zaštite prava radnika i stvaranja socijalne sigurnosti za radnike. A to je važno, pogotovo danas kada mnoge razvijene europske zemlje imaju problema s ekonomskim rastom, visokom nezaposlenošću, pa shodno tome smanjuju prava radnika, slabe poziciju sindikata i dr.

IZBORI ZA RADNIČKO VIJEĆE

- Prvi put kolektivni ugovor na dvije godine. :)
- Zbog gašenja radnih mjesta na Mlaci - 400 radnika prešlo u Urinj.
- Izborili 12-satno radno vrijeme za smjenske radnike.
- Većina radnika iz Sektora računovodstva-maloprodaje sačuvala posao.
- Osporili odluku o preraspodjeli radnog vremena na štetu radnika u RNS.
- Kod izdvajanja djelatnosti izborili se za sigurnost radnih mjesta.
- Za 7 radnika iz zaštitarske službe u Sisku pronašli posao u Vatrogasnoj postrojbi.
- Kroz socijalne klauzule izborili smo poštena obeštećenja i otpremnine.
- Zato izlazimo na izbore i glasamo za SING i EKN :)

DJELA GOVORE!

**Zajedno radimo! Zajedno glasamo!
Zajedno nastavljamo dalje!**

NJA NA IZBORE

o, vjerodostojnost i odgovoran rad.

Borimo se za svako radno mjesto

Mi često uzimamo svoja prava i beneficije kao "normalne" jer je INA velika kompanija. Treba znati da sva prava koja danas imamo kao radnici INE nisu tu zato jer nam je netko nešto dao, nego zato jer smo se kao sindikati za njih izborili.

Kao radnici svjesni smo da ne možemo definirati strategiju razvoja, ali možemo se - i moramo - boriti za dostojanstvo svakog radnika i za svako radno mjesto. I zato su ovi izbori važni, te vas pozivamo da izađete na izbore 4. lipnja i zaokružite zajedničku listu SING-a i EKN-a. Zajedno radimo, izađimo zajedno na izbore i zaokružimo najbolju listu, listu SING-a i EKN-a - jer djela sve govore! SING i EKN

BORBA ZA RADNIČKA PRAVA U HRVATSKOJ

SING i EKN dokazali su se svojim radom u Radničkom vijeću INE.

Negativni trendovi s kojima se susreću visokorazvijene europske zemlje prisutni su i u Hrvatskoj. U posljednjih nekoliko godina svjedoci smo pada gospodarstva, nastojanja da se promijeni Zakon o radu na štetu radnika i radničkih prava i dr.

U protekle tri do četiri godine više od 200.000 ljudi ostalo je bez posla u realnom

sektoru, a mnogi od njih otpušteni su bez ikakve otpremnine i s vrlo neizvjesnom mogućnošću zapošljavanja. Tu se ne radi samo o radnim mjestima, nego i o obiteljima koje žive od rada, o djeci koja idu u školu, roditeljima koji su u mirovini i o kojima se treba brinuti.

Stoga je na sve moguće načine potrebno zaštititi pra-

va i interesa radnika. Radnička vijeća, uz sindikate, dodatan su instrument zaštite radničkih prava. Sindikati SING i EKN iskoristili su taj potencijal te su se odgovornim radom u Radničkom vijeću INE, u kojem su bili u većini, izborili za poziciju ravnopravnoga i uvažavanog socijalnog partnera.

Prava prema ZOR-u

Prelazak na rad kod drugog poslodavca
Radnik ima pravo zadržati prava iz radnog odnosa do najviše godinu dana prilikom prelaska na rad kod drugog poslodavca.

Godišnji odmor
Za svaku kalendarsku godinu radnik ima pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna (20 radnih dana).

Radnik ima pravo na povećanu plaću za:
otežane uvjete rada, prekovremeni rad, noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi.

Otpremnina
Radnik ima pravo na otpremninu u iznosu ne manjem od jedne trećine prosječne mjesečne plaće. Ukupni iznos otpremnine ne može biti veći od šest prosječnih plaća.

Prava prema Kolektivnom ugovoru INE

Poštena socijalna klauzule koje čuvaju prava iz kolektivnog ugovora na najmanje godinu dana, dogovoreno obeštećenje i dr.

Godišnji odmor od najmanje 20, a najviše 30 dana.

Pravo na povećanu plaću za: noćni rad, prekovremeni rad, rad nedjeljom, rad subotom, rad u drugoj smjeni, dodatak za rad na blagdane i neradne dane.

Značajna materijalna prava radnika.

Otpremnina u visini najmanje 60% prosječne mjesečne bruto plaće za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca i pravnih prednika poslodavca. Poslodavac radnicima nadoknađuje troškove prijevoza na posao i s posla do iznosa od 1600,00 kuna.

Osiguranje radnika 24 sata dnevno u slučajevima: smrt zbog nezgode, smrt zbog bolesti, trajna nesposobnost zbog ozljede.

Poslodavac je dužan za radnike uplatiti dodatno zdravstveno osiguranje.

Dodatak osnovnoj mjesečnoj plaći u iznosu od 1150,00 kn za ostvareni puni mjesečni fond sati rada.

Jubilarna nagrade u vrijednosti od 2500 do 6000 kuna svakih pet godina za radnike od 10 do 40/45 godina staža.

DJELA GOVORE!

SINDIKALNA ABECEDA

PREDNOSTI EKONOMSKE DEMOKRACIJE

U ekonomskoj demokraciji na prvom je mjestu čovjek i ispunjenje njegovih potreba u poduzeću u kojem radi i u zajednici u kojoj živi.

Čovjek je važniji od profita

Ekonomska je demokracija sustav sudjelovanja radnika, potrošača i članova šire zajednice u upravljanju poduzećima u kojima rade, u kojima kupuju ili koja posluju u njihovim zajednicama. Poduzeća u vlasništvu šireg kruga ljudi sklona su u uvjetima krize ulagati svoje prihode u očuvanje radnih mjesta i razvoj, a na račun podjele dobiti. Zato takva poduzeća, u kojima je kapital u službi rada, neće biti zatvorena zbog niske profitabilnosti.

Postojeći društveni i gospodarski sustav utemeljen isključivo na povećanju dobiti, ali ne za sve koji je stvaraju, nego samo za uske financijske elite, više ne može izdržati pritisak ograničenih prirodnih resursa i socijalne bijede koju sam proizvodi. Ne radi se samo o prolaznoj krizi nego o početku procesa raspadanja. Profit po svaku cijenu, po cijenu satiranja ljudi i prirode, primiče se svojim ekološkim i socio-psihološkim granicama. Priroda i ljudi će se protiv toga pobuniti i početi pružati otpor. Zapravo otpor se

već događa, ali još nije počeo davati odgovarajući učinak.

Bolji poslovni model

Zadruga su u posljednje vrijeme u svijetu prepoznate kao dobar poslovni model. One su jedan od glavnih amortizera negativnih ekonomskih trendova koje stvaraju prevladavajući ekonomski odnosi. Zadruga u svijetu osiguravaju više od 100 milijuna radnih mjesta, što je 20% više od svih multinacionalnih kompanija zajedno. U zemljama EU svaki treći stanovnik je član neke zadruga.

Španjolska zadružna korporacija „Mondragon“ najzanimljiviji je primjer radničkog zadrugarstva. To je golem industrijski, tehnološki, znanstveni i investicijski kompleks od 120 poduzeća u vlasništvu radnika, kojih ima više od 100.000. Osnovu cijelog mondragonskog sustava čini središnja investicijska banka „Caja Laboral“ u kojoj svi radnici imaju otvorene račune.

Svi radnici osim što dobivaju plaće

sudjeluju u raspodjeli dobiti koja ostaje na njihovim kapitalnim računima sve do odlaska iz poduzeća, a za uzvrat na te pologe dobivaju stalnu kamatu od 7,5%. Tako radnici iz Mondragona u mirovinu odlaze s po nekoliko desetaka ili stotina tisuća eura otpremnine.

U 60 godina ni jedan otkaz

Golema sredstva zadruga ulažu se u vlastiti mirovinski i zdravstveni fond iz kojega se plaćaju prekvalifikacije radnika koji gube posao u jednom mandragonskom poduzeću i počinju raditi u nekom drugom, udaljenom 20-ak minuta vožnje od mjesta stanovanja. U više od 60 godina poslovanja Mondragon nikada nije otpustio ni jednog radnika, iako je bilo slučajeva zatvaranja zadruga koje nisu uspjele na tržištu. Svega toga ne bi bilo da je Mondragon privatno poduzeće. U tom bi slučaju taj golemi novac bio iskorišten za povećanje dobiti jednog ili male skupine vlasnika.

Božo Mikuš

PORTRET ČLANA

Tomislav Gračan
tehničar u Plinacru

Ovo je tvoj drugi mandat u Radničkom vijeću Plinacra. Kako ocjenjuješ svoj dosadašnji rad?

Smatram da je nezahvalno ocjenjivati svoj rad, ali ako već moram, mislim da sam do sada i kao predstavnik radnika u NO u prvom mandatu, i sada kao predsjednik RV u drugom mandatu korektno odrađivao sve obveze. Moram istaknuti da sam sve ove godine imao bezrezervnu podršku i pomoć svih članova RV, kao i središnjice SING-a.

Član si SING-a i RV-a. Smatraš li to svojom prednošću?

Ne smatram da kao član SING-a i RV-a imam bilo kakvu prednost u smislu ostvarivanja nekakvih povlastica i prava. Međutim, kao član RV-a i SING-a u velikoj sam prednosti zbog podrške koju nam SING pruža i tako olakšava rad u RV-u.

Kako motivirati radnike da izađu na izbore za RV?

U današnje je vrijeme teško motivirati radnike da se odazovu bilo kakvim aktivnostima, a posebno da izađu na izbore. Mogu prenijeti svoja iskustva iz Plinacra. Na prvim izborima nismo znali što nas čeka. Imali smo protiv sebe dvije neovisne liste, ali u razgovoru s radnicima predložili smo im argumente o tome zašto baš glasati za SING-ovu listu i dobili smo većinu u RV-u. Na drugim izborima osvojili smo svih pet mandata. To je najbolji pokazatelj našega dosadašnjeg rada.

U INA d.d. je to puno teže budući da djeluje više sindikata, ali moje mišljenje je da su i radnici INE prepoznali rad i zalaganje RV-a u zaštiti njihovih prava na čelu sa SING-om i EKN-om i da će i na ovim izborima pobijediti.

Melita Madžo

REFORMA SINDIKATA JE NUŽNA

Samo sindikati mogu obraniti prava radnika.

Zaposliti svoje radnike

U organizaciji zaklade „Friedrich Ebert“ u Beogradu je od 7. do 9. svibnja 2014. godine održan seminar „Izazovi sindikata u vremenu krize“. Seminaru je prisustvovalo 110 sudionika iz 11 europskih država. U uvodnim izlaganjima o sindikalnom radu predstavnici sindikata upozorili su na potrebu aktivnije uloge sindikata i nužnost reformiranja sindikata na osnovama solidarnosti, neposrednosti i suradnje.

Zauzeli su se za povećanje investicija u europsku industriju i za to da hranu treba proizvoditi u Europi i tako zaposliti radnike. Posebno je naglašeno da učlanjenjem i djelovanjem u sindikatu i sudjelovanjem u sindikalnim akcijama radnici mogu najbolje obraniti svoje interese.

Reformom sindikata do boljih uvjeta za radnike

Utvrđeno je da je u ovoj krizi neoliberalizam pobijedio i da bez ozbiljne reforme sindikata sva dosadašnja postignuća mogu postati upitna. Reforma sindikata podrazumijeva sljedeće: u sindikat uključivati sve radnike bez obzira na vrstu radnog odnosa (određeno, neodređeno vrijeme i ostalo); više komunicirati i raditi s članovima „licem u lice“; više samokritičnosti u radu sindikata, više analize rada; moć sindikata crpiti iz masovnosti članova; hitno uključivati mlade i žene u tijela sindikata; objedinjavanje sindikata na svim razinama; ojačati sindikalni utjecaj na politiku.

Josip Dević

UNIŠTAVA LI MINISTAR GOSPODARSTVA INU?

Svojim pretjerivanjem u odnosu na INU vlast dovodi u pitanje njezin opstanak.

U pitanju Inin opstanak

Sve dosadašnje Vlade i njihove interesne grupe Inu su tretirale kao neku vrstu samoposluživaonice. Smatrali su je socijalnim amortizerom i prilikom za uzimanje dobiti i zbrinjavanje kadrova. Danas to više nije moguće i zato je vlast donijela mnoge štetne odluke, a rezultat je da poduzeće gigant, koje je u bivšoj Državi zapošljavalo 39.000 radnika, danas zapošljava samo nešto više od 10.000 radnika. U to doba cijena sirove nafte bila je otprilike 20\$ po barelu, a danas je viša od 100\$ po barelu, od čega lakovski dio uzima Vlada RH. Ali ni to nije dovoljno.

Besćutna odluka Vlade RH

U nekoliko navrata zatražili smo sastanak s ministrom Vrdoljakom i predsjednikom Vlade Milanovićem kako bismo im argumentirano objasnili kakvo je stanje u Inu. SING se uvijek zalagao za opstanak i razvoj Ine i radnih mjesta, ali iz Vlade ne žele čuti istinu. Upravo suprotno. Na prijedlog ministra Vrdoljaka Vlada je donijela odluku kojom je Ina prisiljena na to da u bescijenje proda plin uskladišten u Okolima.

U vrlo teškoj situaciji u kojoj se nalazi zbog smanjenog prihoda uzrokovanog gospodarskom krizom, izostanka prihoda iz Sirije, Vladina oduzimanja koncesija za istraživanje, Inu se otima i nekoliko stotina milijuna kuna i poklanja drugom trgovačkom društvu. Ni Zakonom o pretvorbi i privatizaciji poduzeća

iz 1992. godine nije se tako javno, pred očima cijele hrvatske javnosti, otimalo jednim i davalo drugima.

Pitamo se postoji li, osim nanošenja štete Inu, još nekakav plan o tome što s jeftino kupljenim plinom. U vrijeme izbora narodu prodavati plin ispod tržišne cijene i tako dobiti izbore bez crnih fondova, nekima se sigurno činilo kao odlično rješenje.

Odluka Vlade je za radnike štetna i neprihvatljiva

Glavni posao ministra gospodarstva jest stvaranje jednakih uvjeta na tržištu za sve i povećano zapošljavanje. Međutim, on svojim radom uzrokuje veći broj otkaza radnicima u naftnoj industriji. Stoga smatram da je, ako i jedan radnik Ine i njezinih ovisnih društava zbog navedene politike dobije otkaz, za to osobno odgovoran ministar Vrdoljak, i da zbog toga treba podnijeti ostavku.

Vlada RH nema pravo svojim nerazumnim odlukama ili neznanjem nanositi štetu Inu i njezinim radnicima. Zato pozivam sve radnike Ine i društava u njezinu vlasništvu da zajedno sa SING-om učinimo sve kako bismo se oduprli rušilačkom pohodu Vlade na ono što je od Ine ostalo. Očito su spremni uništiti naša radna mjesta i time egzistenciju i nas i naših obitelji, kao i energetske neovisnost Hrvatske jer bez Ine i njezinih radnika cijena nafte i plina zasigurno bi bila znatno viša.

Josip Dević

SKUPŠTINA RETUNSEE

U Portorožu je od 7. do 9. svibnja održana peta redovita skupština Regionalne mreže sindikata energetike jugoistočne Europe.

Novi član regionalne mreže

Nakon pozdravnog govora domaćina, predsjednika sindikata energetike Slovenije Branka Sevčinkara, skupština je počela primanjem u punopravno članstvo grčkog sindikata elektroprivrede Spartakusa.

Tajnik Mreže Nikolas Orfa-

nos podnio je izvještaj o radu u razdoblju između dvije skupštine. Naglasio je da se osnivanje Regionalne mreže u europskim sindikalnim udruženjima dočekalo dosta neprijateljski. Upornim i napornim radom neprijateljstvo je pretvoreno u priznanje i uvažavanje Mreže. Pozitivne trendove treba zadr-

žati pa je za kontakte s drugim sindikalnim udruženjima zadužen Mustafa Oztaskin iz Turske.

Na udaru elektroprivreda

Posebno je istaknut problem koji se počeo javljati gotovo kod svih članica Mreže, a to je pritisak EU na vlade kako bi privatizirale elektroindustriju. To znači da bi trebalo privatizirati jezera i rijeke, pa postoji strah od uskraćivanja pitke vode domaćinstvima.

Tako je npr. elektroindustrija Mađarske 100% u privatnim rukama i sada se radi na tome da se jedan dio ponovno vrati državi. Turska ima 63%, a na Grčku se vrši pritisak da

proda 30% elektroindustrije.

Zaključak je da je potrebno organizirati kongres kojemu bi tema bila „Energetika jugoistočne Europe“, a na kojem bi sudjelovali svi sindikati članovi Mreže i ministri gospodarstva iz tih zemalja.

Zajedništvo se isplati

Goran Takić iz Srbije je rekao da je takav kongres organiziran na razini Srbije i da su se odazvali svi osim predstavnika Vlade. Međutim, kad je predlagan novi ZOR, koji je bio nepovoljan za radnike, ujedinili su se svi sindikati, što je za posljedicu imalo ostavku ministra i povlačenje ZOR-a s dnevnog reda.

Radivoj Čemeljić

PROTIV SIROMAŠTVA I NEJEDNAKOSTI

Moguća je drugačija, bolja Europa s poštenom distribucijom dobara.

Preporuke političarima

U Madridu je 24. travnja 2014. održan seminar „Nužnost jačanja socijalnog i civilnog dijaloga za socijalnu, održivu i demokratičniju Europu“. Seminar je održan u organizaciji ACW-a (Opće kršćanske udruge radnika), MOC-a (Kršćanskog radničkog pokreta) i EZA-e (Europskog centra za radnička pitanja), a uz potporu Europske komisije. U radu seminara sudjelovalo je 35 predstavnika iz desetak europskih zemalja: predstavnika sindikata, nevladinih organizacija, udruga civilnog društva i pojedinih struka.

Seminar je organiziran s ciljem zauzimanja stava o prijedlozima koje je, kao preporuku političarima, izradila međunarodna mreža za borbu

protiv siromaštva u povodu izbora za Europski parlament.

Socijalni dijalog u ozbiljnoj krizi

Na seminaru je istaknuto kako je socijalni dijalog u Europi u ozbiljnoj krizi, jer ga Europska komisija više ne podupire i ne potiče, a vlasti imaju sve manje volje za suradnju sa socijalnim partnerima. Opći kontekst socijalnog dijaloga za sindikate je danas nepovoljan i zbog toga uloga sindikata u mnogim zemljama postaje upitna. To potvrđuju brojni primjeri u zemljama diljem Europe, a pad broja članova sindikata poprimio je zabrinjavajuće razmjere. Zato u Europi treba pokrenuti kampanju za bolje radne uvjete i za bolja prava radnika.

Brojni govornici

O stanju siromaštva u Španjolskoj govorio je Victor Renes iz tamošnjeg Caritasa, a o plaćama i europskoj minimalnoj plaći govorio je Michel Debruyne iz Belgije. Eva Heidbreder iz Njemačke govorila je o civilnom dijalogu, a o socijalnom dijalogu govorili su Stephen Bach iz Engleske i Patrick Feltesse iz Belgije. O ekonomskoj demokraciji i demokraciji u poduzećima govorio je Robbert van het Kaar iz Nizozemske, a Joe Greener iz

Engleske govorio je o participativnoj demokraciji.

Na okruglom stolu o ekonomskoj demokraciji i socijalnom dijalogu u zemljama iz kojih dolaze govorili su: Thomas Janson iz Švedske, Andrée Debrulle iz Belgije, Ana Maria Corral iz Španjolske, Florian Moritz iz Njemačke, Toader Paraschiv iz Rumunjske i Božo Mikuš, koji je na seminaru predstavljao Nezavisne hrvatske sindikate.

Božo Mikuš

TREĆI SVJETSKI KONGRES ITUCA

Više od 1500 sindikalaca iz 161 države okupilo se na 3. svjetskom kongresu Međunarodne konfederacije sindikata (ITUC).

Smanjiti nejednakosti

Na otvaranju 3. kongresa ITUC-a, koji je od 18. do 23. svibnja 2014. godine održan u Berlinu pod motom "Izgradnja radničke snage", izaslanicima su se obratili njemački ministar vanjskih poslova, glavna administratorica UNDP-a i glavni direktor Međunarodne organizacije rada.

Kongres se održavao u tri paralelne rasprave – o održivim radnim mjestima, ostvarivanju prava i o rastu i jačanju sindikata. Raspravljalo se o sindikalnom organiziranju u neformalnom sektoru, kampanjama organiziranja i

učlanjivanja, sve većoj nejednakosti između velikog broja siromašnih i malog broja bogatih, načinima smanjivanja nejednakosti i dr.

Globalni indeks prava

ITUC već 30 godina prikuplja podatke o kršenju sindikalnih prava diljem svijeta, pa je na Kongresu objavljen i Globalni indeks prava. U prošloj su godini u najmanje 35 država vlade uhitile ili zatvorile radnike zbog sindikalnog djelovanja. Ubojstva ili nestanci radnika uobičajena su praksa u najmanje 9 zemalja, a sve s ciljem zastrašivanja radnika.

Radnici u najmanje 53 zemlje dobili su otkaz ili su suspendirani jer su pokušali pregovarati za bolja radna mjesta. Hrvatska je dobila ocjenu 2, koja označava zemlje u kojoj vlade i/ili poslodavci opeto-

NHS-a: Marija Hanževački, glavna tajnica NHS-a, Gordana Jagar iz Sindikata Porezne uprave Hrvatske i Marko Palada iz Hrvatskog sindikata telekomunikacija.

8+8+8

Davne 1886. godine više stotina radnika u SAD-u stupilo je u opći štrajk zahtijevajući „tri osmice“ - 8 sati rada, 8 sati slobodnog vremena i 8 sati odmora. Na žalost, danas se sindikati u Hrvatskoj ponovno moraju boriti za to pravo i upravo su zbog toga četiri sindikalne središnjice (NHS, SSSH, MHS i URSH) ovogodišnji 1. svibanj obilježile snimanjem milenijske fotografije 8

+ 8 + 8 u kojem je sudjelovalo 1.500 sindikalista odjevenih u majice boje nacionalne zastave. Nakon snimanja fotografije u Radničkoj cesti, prijašnjem središtu zagrebačke industrije, kao i govora predsjednika sindikalnih središnjica koji su zatražili prijevremene izbore, sindikalisti su u prosvjednoj koloni krenuli prema Maksimiru.

Marija Hanževački

vano napadaju određena prava radnika i miniraju borbu za bolje radne uvjete.

Javnim se glasanjem birao najgori šef na svijetu, a moglo se izabrati jednog od devet menadžera iz različitih kompanija. "Pobijedio" je Jeff Bezos iz multinacionalne kompanije Amazon.

Prosvjed protiv sprečavanja sindikalnog organiziranja

Tijekom održavanja Kongresa u Berlinu je ispred sjedišta Deutsche Telekom (DT) održan prosvjed protiv sprečavanja sindikalnog organiziranja u T-mobile US (koji je u vlasništvu DT-a). Na njemu su sudjelovali i izaslanici

Izabrano novo vodstvo

Posljednjeg dana Kongresa za novu je glavnu tajnicu ITUC-a ponovno izabrana Sharan Burrow. Na Glavnom vijeću ITUC-a, koje se sastalo odmah po završetku Kongresa, za predsjednika ITUC-a izabran je João Antonio Felicio iz brazilske sindikalne središnjice CUT.

Uspjeh NHS-a

Također su izabrani zamjenici glavne tajnice i predsjednika, a za jednu od dopredsjednica ITUC-a izabrana je i Marija Hanževački, glavna tajnica NHS-a, što je velik uspjeh i potvrda rada NHS-a, koji je član ITUC-a od 2007.

Marija Hanževački

SINDIKALNE OBUSTAVE

Za vrijeme bolovanja poslodavac ne usteže sindikalne obustave s plaće člana sindikata.

Bolovanje

S obzirom na učestale upite članova sindikata u vezi sa sindikalnim obustavama s plaće obavještavamo one koji još ne znaju da za vrijeme bolovanja obustave prema sindikatu miruju. Nakon završenog bolovanja obustave se nastavljaju.

Do problema dolazi u slučaju prijevremenog podmirivanja dugovanja kreditom banke ili osobnom uplatom člana, ako je isto izvršeno nakon zaključenja liste obustava koje se upućuju poslodavcu. U tom slučaju može se dogoditi da takve

uplate ne budu evidentirane na platnom listiću člana tj. da se iskazuje dugovanje koje je u međuvremenu podmireno. U navedenim slučajevima najbolje je odmah obratiti se sindikatu kako bi se izbjegle moguće nedoumice, jer samo članovi koji su otplatili sva dugovanja mogu uzimati nove pozajmice.

FINA računi

Obavještavamo sve koji često otvaraju i zatvaraju zaštićene račune da ćemo, na žalost, morati napraviti bazu članova koji se time koriste kako bi oni koji uredno namiruju sve obveze prema sindikatu što prije mogli doći na red za isplatu pozajmice i kase uzajamne pomoći.

Pohvaljujemo sve članove koji pravodobno podmiruju obveze prema sindikatu jer se jedino tako – planiranjem zaduženja i izdataka – može pomoći svima kojima je pomoć potrebna.

Sretno u vođenju osobnih financija!

Ksenija Marković

Crvena olovka
Priredila: Miljenka Šafran

Netko je siromah zbog poroka, a netko zbog vrlina.

Izidora Sekulić

Gdje je zakon nemoćan, tu je zlo svemoćno.

Finska

Nema bolesti koja je toliko raširena koliko ambicija.

Charles de Gaulle

Kad joj se laska, zloba postaje još opasnija.

Ezop

Koga je loš glas oborio, teško se podiže.

P. S. Publilije

Malo znanja ljude čini dobrima, a mnogo skromnima.

Leonardo da Vinci

Neznalica odgovara na svako pitanje koje mu se postavi.

Voltaire

Nema ništa tako zastrašujuće kao neznanje u akciji.

J. W. Goethe

Znanje treba koristiti, a ne samo stjecati.

Ciceron

SING
GLASILO SINDIKATA NAFTNOG GOSPODARSTVA

„SING“ - glasilo Sindikata naftnog gospodarstva • Osnivač i izdavač: Sindikat naftnog gospodarstva, Zagreb, Kumičićeva 1, telefon: 01/4501-620, faks: 01/4501-627 • Uredništvo: Radivoj Čemeljić, Melita Madžo, Božo Mikuš • Lektor: dr. sc. Marko Alerić • Redakcija: 10 000 Zagreb, Kumičićeva 1, e-mail: glasilo@sing.hr, web: www.sing.hr • Naklada: 3.300 primjeraka • Fotografija na naslovnici: Šime Strikoman • Mišljenjem Ministarstva kulture i prosvjete RH, br. 532-03-1/92-01 od 8. listopada 1992. godine SING je oslobođen plaćanja osnovnog poreza na promet • Glasilo se besplatno dijeli članovima Sindikata naftnog gospodarstva • Grafička priprema i tisak: IT-graf d.o.o., Zagreb.